Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU PRESIDENDI MÄÄRUS

27. juuli 2023*

Apellatsioonkaebus – Kodanikualgatus „Minority SafePack“ – Menetlusse astumise avaldus – Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 40 teine lõik – Huvi kohtuvaidluse tulemuse vastu – Lubamine

Kohtuasjas C-26/23 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 21. jaanuaril 2023 esitatud apellatsioonkaebus,

Citizens' Committee of the European Citizens' Initiative „Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe“, esindaja: *Rechtsanwalt* T. Hieber,

apellant,

teised menetlusosalised:

Euroopa Komisjon, esindajad: I. Rubene, E. A. Stamate ja C. Urraca Caviedes,

kostja esimeses kohtuastmes,

Ungari, esindajad: M. Z. Fehér ja K. Szíjjártó,

Kreeka Vabariik,

Slovaki Vabariik,

menetlusse astujad esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHTU PRESIDENT,

arvestades ettekandja-kohtunik S. Rodini ettepanekut,

olles ära kuulanud kohtujurist A. M. Collinsi,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: inglise.

määruse

1 Citizens' Committee of the European Citizens' Initiative „Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe" (edaspidi „Citizens' Committee") palub oma apellatsioonkaebuses tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 9. novembri 2022. aasta otsuse Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe *vs.* komisjon (T-158/21, EU:T:2022:696), millega Üldkohus jättis rahuldamata tema hagi nõudega tühistada komisjoni 14. jaanuari 2021. aasta teatis C(2021) 171 (final), milles käsitletakse Euroopa kodanikualgatust „Minority SafePack – miljon allkirja Euroopa mitmekesisuse toetuseks" (edaspidi „vaidlusalune teatis").

2 Euroopa Kohtu kantseleisse 17. aprillil 2023 saabunud dokumendiga palus Autonome Provinz Bozen – Südtirol / Provincia Autonoma di Bolzano – Alto Adige (Bolzano – Südtiroli / Alto Adige autonoomne provints, Itaalia) Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 40 teise lõigu alusel luba astuda käesolevasse apellatsioonimenetlusse Citizens' Committee nõuete toetuseks.

3 Pärast seda, kui Euroopa Kohtu kohtusekretär toimetas Euroopa Kohtu kodukorra artikli 131 lõike 1 kohaselt, mida artikli 190 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonimenetluse suhtes, menetlusse astumise avalduse pooltele kätte, esitasid Citizens' Committee ja Euroopa Komisjon selle avalduse kohta oma kirjalikud märkused ettenähtud tähtaja jooksul. Ainult komisjon palus jätta nimetatud avalduse rahuldamata.

Menetlusse astumise avaldus

4 Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 40 esimeses lõigus on sätestatud, et Euroopa Liidu liikmesriigid ja institutsioonid võivad Euroopa Kohtus läbivaatamisel olevates kohtuasjades menetlusse astuda. Kõnealuse artikli teise lõigu esimese lause kohaselt on sama õigus liidu organitel ja asutustel ja igal isikul, kes tõendab oma põhjendatud huvi Euroopa Kohtusse esitatud kohtuvaidluse lahenduse vastu.

5 Kõigepealt olgu märgitud, et liikmesriigi territoriaalne üksus võib seega kohtuasjades menetlusse astuda samamoodi nagu iga teine isik, kuid erinevalt liikmesriigist, kuhu ta kuulub, peab ta tõendama põhjendatud huvi Euroopa Kohtusse esitatud kohtuvaidluse lahenduse vastu.

6 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt tuleb mõistet „huvi kohtuvaidluse lahenduse vastu" selle sätte tähenduses määratleda kohtuasja eset arvestades ning käsitada seda otsese ja olemasoleva huvina nõuete endi suhtes, mitte huvina esitatud väidete ja argumentide suhtes. Termin „kohtuvaidluse lahendus" viitab nimelt kohtult palutud lõplikule otsusele, nii nagu seda väljendatakse kohtuotsuse resolutsioonis (vt eelkõige Euroopa Kohtu presidendi 5. juuli 2018. aasta määrus Uniwersytet Wrocławski ja Poola *vs.* REA, C-515/17 P ja C-561/17 P, EU:C:2018:553, punkt 7).

7 Üldjuhul saab huvi kohtuvaidluse lahenduse vastu pidada piisavalt otseseks vaid siis, kui see lahendus võib muuta menetlusse astumise avalduse esitanud isiku õiguslikku olukorda (Euroopa Kohtu presidendi 30. aprilli 2020. aasta määrus komisjon *vs.* HSBC Holdings jt, C-806/19 P, EU:C:2020:364, punkt 8 ning seal viidatud kohtupraktika).

8 Siiski tuleb tõdeda, et erinevalt füüsilistest ja juriidilistest isikutest võivad liikmesriikide territoriaalsed üksused esitada avalduse Euroopa Kohtus läbivaatamisel olevates kohtuasjades menetlusse astumiseks mitte erahuvide kaitseks, vaid selleks, et nad saaksid esitada oma seisukoha kohtuvaidlustes, mis võivad oluliselt mõjutada selle pädevuse teostamist, mis neile on antud põhiseaduse või nende liikmesriikide õigusaktidega, kuhu nad kuuluvad.

9 Seega tuleb liikmesriikide territoriaalsete üksuste menetlusse astumise avalduste puhul kohaldada tingimust, et esinema peab otsene ja olemasolev huvi kohtuvaidluse lahenduse vastu viisil, mis peegeldab seda eripära (vt selle kohta Euroopa Kohtu presidendi 17. septembri 2021. aasta määrus Saksamaa *vs.* Pharma Mar ja komisjon, C-6/21 P ja C-16/21 P, EU:C:2021:756, punkt 11).

10 Nimelt on keskkonnakaitseorganisatsioonide esitatud menetlusse astumise avalduste kohta juba otsustatud, et otsene ja olemasolev huvi Euroopa Kohtus poolelioleva kohtuvaidluse lahenduse vastu eeldab esiteks, et nende organisatsioonide tegevusalal, nagu see nähtub nende eesmärgist, mis olenevalt olukorrast on sätestatud nende põhikirjas, on otsene seos selle kohtuvaidluse esemega, ning teiseks, et kohtuvaidluses on arutlusel põhimõttelised küsimused, mis võivad mõjutada kõnealuste organisatsioonide kaitstud huve (Euroopa Kohtu presidendi 7. veebruari 2019. aasta määrus Bayer CropScience ja Bayer *vs.* komisjon, C-499/18 P, EU:C:2019:107, punkt 6 ning seal viidatud kohtupraktika). Võttes arvesse liikmesriikide territoriaalsete üksuste eripärasid, mis tulenevad sellest, et nende pädevus on liikmesriikide õiguses põhiseaduse kohaselt tunnustatud, siis tuleb *mutatis mutandis* kohaldada sisuliselt samu kriteeriume, et hinnata, kas neil on huvi kohtuvaidluse lahenduse vastu.

11 Niisiis selleks, et tõendada põhjendatud huvi Euroopa Kohtusse esitatud sellise kohtuvaidluse lahenduse vastu, mille pool ta ei ole, peab liikmesriigi territoriaalne üksus esiteks tõendama, et kohtuvaidluse ese kuulub selle pädevuse valdkonda, mis talle on riigisisese õigusega määratud, ja teiseks, et kohtuvaidluses on arutlusel põhimõttelised küsimused, mis võivad mõjutada tema enda huve. Mis puudutab viimast aspekti, siis üksuse huvi ei pea täielikult kattuma huviga, mis on sellel liikmesriigil, kuhu ta kuulub ja kes oleks igal juhul saanud kohtuasjas menetlusse astuda.

12 Käesoleval juhul nähtub kõnesolevast menetlusse astumise avaldusest, et Bolzano – Südtiroli / Alto Adige autonoomne provints on Itaalia Vabariigi põhiseaduse artikli 116 kohaselt selle liikmesriigi autonoomse maakonna üks osa. Seda reguleerivad konstitutsioonilised seadused, mis on kodifitseeritud Trentino-Alto Adige maakonna ning Trento ja Bolzano provintside eristatuudis. Autonoomsel provintsil on enda pädevus kõigis valdkondades, mis ei kuulu sõnaselgelt Itaalia riigi ainupädevusse. Üldine raamistik autonoomsete provintside ja maakonna seadusandliku tegevuse jaoks, mis on ainupädevuses ja jagatud pädevuses, on kindlaks määratud 1972. aasta autonoomiastatuudi artiklis 4 ja järgnevates artiklites. Lisaks vajalikule „kooskõlale põhiseadusega ja vabariigi õiguskorra põhimõtetega ning rahvusvaheliste kohustuste ja riiklike huvide järgimisele“ on rõhutatud, et nende põhimõtete hulka kuulub „kohalike keelevähemuste kaitse“. Peale selle on Itaalia põhiseaduse artiklis 6 ette nähtud, et „[v]abariik kaitseb keelevähemusi sobivate meetmetega“. Eristatuudi artikli 98 kohaselt, millega talle antakse kohtusse pöördumise eriõigus, võib Bolzano – Südtiroli / Alto Adige autonoomne provints Corte costituzionales (konstitutsioonikohus, Itaalia) vaidlustada seadusi või seaduse jõuga riigisiseseid normatiivakte saksa ja ladiini keelevähemuste kaitse põhimõtte rikkumise tõttu.

13 Järelikult tuleb tõdeda, et Euroopa Kohtusse esitatud kohtuvaidluse ese kuulub Bolzano – Südtiroli / Alto Adige autonoomse provintsi enda pädevuse alla, nagu see tuleneb Itaalia Vabariigi põhiseadusest ja eristatuudist, kuna see kohtuvaidlus käsitleb kodanikualgatust, mille eesmärk on vaidlusaluse teatise kohaselt parandada rahvus- ja keelevähemustesse kuuluvate isikute kaitset ning edendada liidus kultuurilist ja keelelist mitmekesisust.

14 Peale selle on kõnealuses kohtuvaidluses arutlusel põhimõttelised küsimused, mis võivad mõjutada nimetatud üksuse enda huve. Nimelt on vaidlusaluses teatises märgitud, et „[liidul] puudub üldine seadusandlik pädevus konkreetselt rahvusvähemuste kaitse küsimuses“ või ka et „[l]iidul ei ole seadusandlikku pädevust sellistes küsimustes nagu piirkondlike või vähemuskeelte kasutamine riiklikus hariduses või mujal“ ning et „[n]eed küsimused kuuluvad liikmesriikide pädevusse“. Seega on käesolevas kohtuvaidluses arutlusel küsimus, mis puudutab liidu pädevuse ulatust võtta meetmeid valdkonnas, mis kuulub Bolzano – Südtiroli / Alto Adige autonoomse provintsi pädevusse.

15 Neil asjaoludel, võttes arvesse selle pädevuse küsimuse olulisust ja seda, et vastus nimetatud küsimusele võib olla otsustav samas valdkonnas komisjoni antud kõigi uute teatiste sisu jaoks, väidab komisjon asjatult, et Bolzano – Südtiroli / Alto Adige autonoomsel provintsil on üksnes kaudne ja ebamäärane huvi käesolevas asjas menetlusse astuda, märkides, et vaidlusalune teatis või iga komisjoni uus seda laadi teatis kujutab endast üksnes ühte etappi reast aktidest ja tulevikusündmustest.

16 Seega tuleb asuda seisukohale, et Bolzano – Südtiroli / Alto Adige autonoomne provints on tõendanud oma põhjendatud huvi kohtuvaidluse lahenduse vastu Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 40 teise lõigu tähenduses.

17 Neil asjaoludel tuleb Bolzano – Südtiroli / Alto Adige autonoomse provintsi esitatud avaldus astuda menetlusse Citizens’ Committee nõuete toetuseks rahuldada.

Menetlusse astuja menetlusõigused

18 Kuna menetlusse astumise avaldus rahuldati, edastatakse Bolzano – Südtiroli / Alto Adige autonoomsele provintsile Euroopa Kohtu kodukorra artikli 131 lõike 3 alusel, mida kodukorra artikli 190 lõike 1 kohaselt kohaldatakse apellatsioonimenetluse suhtes, ärakirjad kõigist pooltele kätte toimetatud menetlusdokumentidest, kui pooled ei ole esitanud taotlust, et teatud tõendeid või dokumente ei edastata.

19 Kuivõrd avaldus esitati kodukorra artikli 190 lõikes 2 ette nähtud tähtaja jooksul, mida on pikendatud seoses suurte vahemaadega kümne päeva võrra vastavalt kodukorra artiklile 51, võib Bolzano – Südtiroli / Alto Adige autonoomne provints vastavalt kodukorra artikli 132 lõikele 1 esitada menetlusse astuja seisukohad ühe kuu jooksul, mida on pikendatud seoses suurte vahemaadega, alates eelmises punktis nimetatud edastamisest.

20 Bolzano – Südtiroli / Alto Adige autonoomne provints võib esitada ka suulised seisukohad, kui korraldatakse kohtuistung.

Kohtukulud

21 Vastavalt kodukorra artiklile 137, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonimenetluse suhtes, tehakse otsus kohtukulude jaotamise kohta kohtuotsuses või -määruses, mis lõpetab menetluse.

22 Kuna käesolevas asjas rahuldati Bolzano – Südtiroli / Alto Adige autonoomse provintsi menetlusse astumise avaldus, tuleb tema menetlusse astumisega seotud kohtukulude kandmine otsustada edaspidi.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohtu president otsustab:

1. **Autonome Provinz Bozen – Südtirol / Provincia Autonoma di Bolzano – Alto Adigel (Bolzano – Südtiroli / Alto Adige autonoomne provints) lubatakse astuda menetlusse Citizens' Committee of the European Citizens' Initiative'i „Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe" nõuete toetuseks.**

2. **Kohtusekretär toimetab Autonome Provinz Bozen – Südtirol / Provincia Autonoma di Bolzano – Alto Adigele (Bolzano – Südtiroli / Alto Adige autonoomne provints) kätte koopia kõigist menetlusdokumentidest.**

3. **Autonome Provinz Bozen – Südtirol / Provincia Autonoma di Bolzano – Alto Adigel (Bolzano – Südtiroli / Alto Adige autonoomne provints) on üks kuu, mis hakkab kulgema käesoleva resolutsiooni punktis 2 viidatud kättetoimetamisest, menetlusse astuja seisukohtade esitamiseks.**

4. **Autonome Provinz Bozen – Südtirol / Provincia Autonoma di Bolzano – Alto Adige (Bolzano – Südtiroli / Alto Adige autonoomne provints) menetlusse astumisega seotud kohtukulude üle otsustatakse edaspidi.**

Allkirjad